

Dagbladet

INNFALL OG UTSPILL

Borgerne er som store svin

I artikkelen «Engasjementet som ble vekk» etterlyser Dagbladet den 10/6 det frie, engasjerte teater som eksisterte i 70-åra. Ettersom de da fant liten spalteplass til å omtale f. eks. Saltkompagniet (2 av våre mest spilte forestillinger, «Majorenes Middag» og «Uhyret danser» forble uanmeldt), må jeg spørre om samme feil begås igjen: Man blir ikke tatt på alvor til rette tid, bare i ettertid. Hvorfor er det som skjer i dag alltid mindre interessant?

Ettersom jeg skal være ett av bevisene på «engasjementet som ble vekk», synes jeg «FREDERIK» — Jacques Brel på norsk er et dårlig eksempel. For meg har utgangspunktet for å framføre noe på scenen alltid vært å ha noe viktig å meddele. Skal jeg komme gjennom den lange prosessen det er å lage en forestilling eller et program, må jeg ha et stoff som gjør at jeg virkelig tenner, og må strekke meg litt lenger, kunstnerisk sett. Jeg vet hvor jeg stiller kompasset, men aldri hvor jeg havner. Det gjaldt for «Mannen som fødte en kvinne», «Dame uten jobb», «Frederik» og syv andre forestillinger jeg har vært med på å lage. Ettersom utgangspunktet for «Frederik» var stemmen og Jacques Brels tekster, ble resultatet naturlig nok ikke fysisk teater.

Etter å ha brukt ett år på å lage programmet og enda lenger tid på gjendiktningene, vil jeg gjerne at det tas på alvor når det skal anmeldes. Å røre sammen vidt forskjellige forestillinger som «trender» og «tendenser i tiden» er en oppgave for historikere og nyttårs-kavalkader, ikke for en løpende teater-anmelder. Kler man seg naken med grønne fjær blir det en helside i Dagbladet som «eksperimentelt». Kommer man med Jacques Brel 10 år for sent eller i bakevjen av en «cabaret-bølge», er det «deprimerende».

Hadde jeg ny-oversatt Caryl Churchill, Bertolt Brecht eller Trafford Tanzi, ville jeg neppe blitt anklaget for å være «markedsstyrt». Ei heller ved å lage kommersielt klovne-teater.

Ettersom mitt program ikke har noe med Inger Hagerup eller André Bjerke å gjøre, vil jeg gjerne at det tas på alvor utfra egne premisser. Var det kjedelig, må Bjørg Vindsetmo begrunne det utfra hva hun opplevde, ikke utfra en generell frustrasjon. Jeg kan bare si at det er det viktigste jeg har å meddele nettopp nå. Engasjementet er ikke borte, men det forandrer karakter — heldigvis.

Kanskje Dagbladet har identifisert meg for sterkt med en av Brel-sangene?

Hjertet tar en hvil
øynene i bakken
sitter vi på hotell Vikings bar
Med byråsjef Gro
og kontorsjef Tove
feirer vi alle de år vi har.
Gro snakker om Rosa Luxemburg
og Tove om Suzanne Brøgger
og jeg som er mer stolt av meg,
jeg snakker uavbrutt om meg.
Sammen med våre venner kontoristene
går vi ut av hotell Viking
står noen drittunger der og slenger vitsene
gjemt bak en sving:

«Borgerne er som store svin
jo eldre de blir, jo dummere i hodet
borgerne er som store svin
jo eldre de blir, desto mere
dumme».

Elsa Kvamme